

Коровник А.В., студент Черкаського регіонального відділення навчально-наукового інституту № 4 Національної академії внутрішніх справ *Науковий керівник*: кандидат юридичних наук, доцент Білик В.М.

ВЗАЄМОДІЯ ПОЛІЦІЇ З НАСЕЛЕННЯМ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Одним із стратегічних напрямів побудови демократичної держави в Україні є побудова основ громадянського суспільства. Стабільність української держави залежить від взаємодії держави і громадянського суспільства. Тому потреба реформування відносин органів внутрішніх справ України в умовах формування громадянського суспільства є нагальною.

Пріоритетне завдання правової демократичної держави визначається ст. 3 Конституції України - забезпечення прав і свобод громадян [4]. Стрімкий розвиток суспільних відносин змушує замислитися над зміною ролі, завдань і місця як державних органів загалом, так і правоохоронних органів, що забезпечують стабільність та правопорядок зокрема. Нормативно-правова основа, що формувалася від початку утворення незалежної держави і регулювала діяльність правоохоронних органів повинна зазнати змін форм та методів діяльності.

Проблема взаємодії правоохоронних органів і населення вже стала об'єктом вивчення і знайшла своє відображення в працях науковців різних галузей науки - А. Гречін, А. Греши, В. Іванов, В. Ребрій, О. Бандурка, Л. Берекашвілі В. Петров, В. Поліщук та інші.

Процеси взаємодії правоохоронних органів та населення можна звести до таких положень: 1) співробітництво, співпраця; 2) нейтралітет; 3) протистороство, конфлікт. Тому доцільним є не тільки забезпечення нормативно-законодавчого підґрунтя для правоохоронної діяльності, а й надання прав і обов'язків, які б сприяли соціальному забезпеченні населення. Така позиція стана основою для розвитку стосунків поліції і населення у напрямі співробітництва та співпраці.

Сприяюню взаємодії населення та поліції є принцип ціленаправленості на цю взаємодію. До цього правоохоронні органи забезпечували правозахисні функції населення. А взаємодія із населенням відбувалася при долученні останнього до гучних справ із негативним наслідками для громадянського суспільства. Враховуючи недоліки минулого та спираючись на світовий досвід, закон України Про національну поліцію оголошує необхідністю вдалої взаємодії поліції та населення в умовах формування громадянського суспільства дотримання принципів - Людина понад усе, ставленні поліції до населення без будь-якої зневаги та байдужості, формування поваги до поліції всіма засобами - від роботи над підвищення професійного рівня та культурного розвитку до вироблення навичок охайного зовнішнього вигляду, інформування населення про діяльність поліції, залучення журналістів до всебічного висвітлення діяльності поліції. Розділ Громадський контроль Національної поліції забезпечує взаємодію поліції і населення не тільки за переліченими вище принципами, але й за допомогою залучення населення до спільних програм, заходів, проектів із поліцією [2].

Направлення діяльності поліції на взаємодію з населенням має свої перші результати. Перші соціологічні опитування свідчать, що населення сприйняло реформування правоохоронних органів позитивно. За даними опитування на кінець 2015 р. 81% жителів столиці вважав діяльність поліції ефективно, із них 35% - дотримуються думки, що поки що поліція не може реалізувати свої можливості в повній мірі [1].

Позитивні результати оцінки діяльності поліції шляхом соціологічного опитування отримали і на Львівщині. Так, кількість осіб, що довіряють поліції зросла з 19,1% до 40,3%. Зменшилася кількість осіб, які раніше не довіряли

правоохоронним органам - із 70,0% до 46,0%. Наслідком збільшення рівня довіри населення до поліції є їх взаємодія. Наприклад, за результатами того ж таки львівського опитування 82% жителів із різних причин вступили у контакт із поліцією та оцінили її діяльність як оперативну [3].

До того ж, потрібно відзначити, що населення також розуміє важливість взаємодії із поліцією і прописані принципи діяльності поліції є не лише де юре. Наприклад, відсоток осіб (у Львівській області) тих, хто вважає, що поліція повинна звітувати перед громадськістю сягає 75,6%; тих, хто вважає, що оцінювання діяльності поліції повинне здійснюватися з урахуванням думки населення - 47,3%; тих, хто вважає, що населення повинно брати участь у призначенні на певні посади в поліції - 30,3% [3].

Отже, оптимізація взаємодії поліції з населенням у контексті правоохоронної та правозахисної діяльності в умовах формування громадянського суспільства є актуальною та визначає мету - надання нового поштовху вітчизняним формам співпраці, що існували раніше, та запровадження перевіреного часом зарубіжного досвіду участі населення в правоохоронній та правозахисній діяльності поліції. Перші позитивні результати такої взаємодії вже мають місце в українському суспільстві.

Список використаних джерел

1. Жителі столиці вважають нову поліцію ефективною службою - опитування [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.unian.ua/society/1158846-jiteli-stolitsi-vvaj-ayut-novu-politsiyu-efektivnoyu-slujboyu-opituvannya.html>.
2. Мартиненко О. Стратегія розвитку органів внутрішніх справ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ib.com.ua/print/101834-strategiyarozvitkuorganivnutrishnihspravtekst-proektu.html>.
3. Результати соціологічного дослідження щодо діяльності міліції (поліції) та напрямків її реформування на Львівщині у 2014-2015 роках [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.lv.npu.gov.ua/uk/publish/artide/184646>.
4. Конституція України від 28 черв. 1996 р. / Відомості Верховної Ради України від 23.07.1996. - № 30. - ст. 141.